

PATENT **AVISEN**

RETSFORBUNDETS MAGASIN OM DEN FÆLLES PATENTDOMSTOL

MAJ 2014

Velkommen til **PATENTavisen**.

Er det fælles EU-patent en god idé for de erhvervsdrivende? For innovationen? For demokratiet? Det er nogle af de presserende spørgsmål inden vi skal stemme om dansk tilslutning til patentdomstolen, søndag den 25. maj, i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget.

Avisen, du sidder med, er Retsforbundets bidrag til debatten om den fælles patentdomstol og enhedspatentet.

Hvad står der i avisen?

Vi har spurgt en række af Retsforbundets medlemmer, der alle har en særlig interesse i spørgsmålet – enten i kraft af deres job, deres erfaring, eller deres deltagelse i EU-debatten. Du kan se, hvem de er her til højre, og læse deres synspunkter inde i avisen.

På den modstående side giver vi en opsummering af, hvad det egentlig er, vi skal stemme om. Patenter er kompliceret stof, og debatten har været fjern – så vi starter med at få de grundlæggende begreber på plads.

Herefter følger interviews med vores fem profiler, der uddyber deres synspunkter.

Retsforbundet anbefaler et nej

Tilhængerne af et ja fremhæver små og nystartede virksomheder som nogle af dem, der vil få størst glæde af dansk tilslutning til patentdomstolen – men faktisk forholder det sig omvendt. Det bliver dyrere og mere risikabelt for danske patenttagere (især nye virksomheder uden et stort juridisk apparat i ryggen) at hævde deres patenter, hvis Danmark tilslutter sig enhedspatentet og EU's patentdomstol.

Derfor anbefaler Retsforbundet, at du stemmer NEJ til dansk tilslutning til EU's patentdomstol den 25. maj.

Demokrati

Når du har læst **PATENTavisen** har du forhåbentlig fået noget at tænke over. Og det er faktisk vores vigtigste budskab – vær afklaret, når du sætter dit kryds den 25. maj, for det har stor betydning for dig og for dit job.

Tal med dine kunder og kolleger om hvad konsekvenserne af et ja eller et nej får for jer – demokrati er for vigtigt til ikke at blive taget alvorligt.

METTE LANGDAL

Kandidat til Europa-Parlamentet på Folkebevægelsen mod EU's liste N. Folkeskolelærer

Mette bor i Nustrup ved Vojens

mette.folkebevaegelsen.dk

MORTEN BLAABJERG

Historiker, web-administrator, serie-iværksætter og netaktivist

Morten bor i Odense

mortenblaabjerg.net

THOMAS AMMITZBØLL-BACH

It-udvikler, og kursusinstruktør i programmering og softwareprojekter

Thomas bor i Vanløse

THORKIL SOHN

Kandidat til Europa-Parlamentet på Folkebevægelsen mod EU's liste N. Cand.jur, selvstændig konsulent og tidl. efterskoleforstander

Thorkil bor i Ulfborg

thorkil.folkebevaegelsen.dk

IB CHRISTENSEN

Medlem af Folketinget 1973-75 og 1977-81, og af Europa-Parlamentet 1984-94

Formand for Retsforbundet i flere perioder, i alt 12 år

Ib bor i Randers

Hvad er det egentlig, vi skal stemme om?

Hvad skal vi stemme om?

Den 25. maj er der folkeafstemning om Danmarks tilslutning til den fælles patentdomstol for EU-lande. Tilslutter vi os det europæiske enhedspatent, vil danske patenter ikke længere kun være gyldige i Danmark, men i hele enhedspatent-området. Vi skal stemme om, hvorvidt Danmark skal afgive selvbestemmelse ved at lade den fælleseuropæiske patentdomstol have ansvaret for patentretslige retsafgørelser. Det danske retssystem vil ikke længere vil kunne dømme i sager der vedrører patenter.

Hvad er et enhedspatent?

Enhedspatentet er en kraftig udvidelse af patenters gyldighedsområde i Europa. I stedet for, som nu, at hvert enkelt land tildeler nationale patenter, skal patenter nu være gældende i hele området af lande, der har tilsluttet sig enhedspatentet.

Hvad er en patentdomstol?

Fordi patentsystemet nu bliver internationalt, vil domstolene i hvert enkelt land ikke længere kunne dømme i retssager, der vedrører patenter. Derfor skal der oprettes en patentdomstol. Domstolen findes ikke endnu, og skal opbygges med dommere med særligt

kendskab til patent-ret, samt administrativt personale, fra hele EU. Dommerne vil deltage i dommerpaneler, der er sammensat af dommere fra flere lande.

Hvad har det at gøre med EU?

Strengt teknisk er enhedspatentet og patentdomstolen som sådan ikke EU-institutioner. Men samarbejdet om enhedspatentet er kun åbent for EU-medlemslande, og har været under forberedelse i EU siden 2000. Rammerne for patentdomstolen er fastlagt af en patentaftale, som er godkendt af EU's ministerråd og Europa-Parlamentet i 2012. Derfor er det helt reelt at tale om EU's patentdomstol.

Hvorfor skal det til folkeafstemning?

Hvis Danmark overlader retten til at dømme i patentsager til en institution, der ikke er dækket af dansk lovgivning, er der tale om afgivelse af suveræniteten - dvs. at vi overlader national politisk og demokratisk selvbestemmelse på området til andre. Grundloven har med vilje gjort det svært at afgive suveræniteten. Fordi regeringens lovforslag om Danmarks tilslutning til patentdomstolen ikke kunne opnå 5/6 flertal af Folketingets medlemmer, skal det nu til folkeaf-

stemning. Her skal mindst 30 % af de stemmeberettigede danskere stemme Nej, for at Danmarks tilslutning til patentdomstolen bliver forkastet.

Hvad sker der hvis vi stemmer Nej?

Enhedspatentet og patentdomstolen bliver oprettet uanset om Danmark tilslutter sig eller ej - der er allerede tilstrækkelig tilslutning fra andre EU-lande. En dansk virksomhed vil fortsat kunne tage patent på en opfindelse i Danmark - og hvis den ønsker at eksportere opfindelsen til andre EU-lande, kan virksomheden optage europæisk enhedspatent, og på den måde kunne beskytte produktet i hele enhedspatentets område. Danmark vil senere kunne tilslutte sig enhedspatent-ordningen.

Hvad sker der hvis vi stemmer Ja?

Alle eksisterende og nye europæiske patenter vil fremover være gældende i Danmark. En virksomhed skal kun udtage ét patent, for at være beskyttet i hele EU, men det er stadig muligt at udtage patenter, der kun gælder for et enkelt land. Vi vil ikke uden videre kunne trække os ud af enhedspatent-samarbejdet, hvis det viser sig at fungere dårligt.

Demokraten: EU æder sig ind i vores selvbestemmelse

Bliver det smartere og nemmere med kun ét patent?

Man hører ofte tilhængerne af enhedspatentet sige, at Danmark er nødt til at gå med i enhedspatentet, fordi det vil være både lettere og meget billigere for de danske virksomheder, fordi de kun skal udtage patent ét sted. Men at noget er lettere, er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at det også er bedre – og at det skulle blive billigere er også meget tvivlsomt.

Det er rigtigt, at man kun skal udtage ét patent, som øjeblikkelig vil være gældende i de lande, som tilslutter sig aftalen, men det patent, kan man godt udtage uden at være med i aftalen, så skal man blot også udtage patent i sit eget land. Merudgiften, der kommer af både at tage nationalt patent og EU-patent, er værd at tage med, når man tager i betragtning, at der for øjeblikket udtages ca. 6.000 patenter i Danmark om året, mens vi med enhedspatentet kan forvente at der bliver udtaget ca. 60.000 patenter årligt, som

alle vil få øjeblikkelig virkning i Danmark.

En sådan stigning i patenter vil betyde, at det vil være uoverkommeligt for små og mellemstore virksomheder at holde øje med, om de af vanvare kommer til at bryde et patent. De vil derfor være nødt til at forsikre sig mod sådanne brud på patenter – der er foretaget beregninger, som siger, at sådanne forsikringer vil komme til at koste danske virksomheder i omegnen af 5,6 mia. kr. Der vil kunne udtages mange patenter for de penge.

Som udgangspunkt bliver det altså billigere med enhedspatentet?

I første omgang, ja – men kun for de 5 % af danske virksomheder som vi kan forvente bliver enhedspatenttagere. Derimod kommer alle danske virksomheder til at blive berørt af patentreformen.

Men nu vi er ved udgifterne – der er vel også ekstraudgifter forbundet med et nej?

Jens Raabjerg Olesen, der er europæisk patentadvokat hos patentbureauet Høiberg A/S, har i *Jyllands-Posten* vurderet, at ekstra-udgiften for et enkelt patent kun vil blive cirka 4–5.000 kr. årligt.

Folkebevægelsen mod EU har fået foretaget beregninger, der siger at et nej vil betyde en øget udgift for det samlede danske erhvervsliv på 15 mio. kr årligt. Det svarer til 25 fuldtidsstillinger.

Set i sammenhæng med de store udgifter, vi risikerer at pådrage os i kraft af patentsamarbejdet, er det småpenge.

Er det ikke unødvendigt at blande patentdomstolen sammen med spørgsmålet om EU?

For det første kan man sagtens være EU-tilhænger og modstander af patentdomstolen. Patentdomstolen og enhedspatentet er grundlæggende en dårlig konstruktion, og det bør også bekymre EU-tilhængere.

Mette Langdal

Når det er sagt er jeg selv EU-modstander – og i indledningen til aftalen om patentdomstolen står der “at samarbejde mellem Den Europæiske Unions medlemsstater på patentområdet bidrager væsentligt til integrationsprocessen i Europa”. Så patentdomstolen har også betydning for hvilken retning EU er på vej henimod.

Hvis man ikke er helt overbevist kan man jo heldigvis altid stemme blankt...

Det er ikke nogen god idé – for en blank stemme er i praksis en ja-stemme.

Reglerne for folkeafstemninger er nemlig sådan, at mindst 30 % af alle stemmeberettigede skal stemme nej, og selvfølgelig skal

der også være flertal af nej-stemmer, for at Folketingets vedtagelse af dansk tilslutning til patentdomstolen falder. Stemmer man blankt, mindsker det dermed puljen af mulige nej-stemmer, og øger sandsynligheden for at resultatet bliver et ja.

Til gengæld kan man roligt stemme nej – for tilslutter vi os ikke patentdomstolen i denne omgang, kan vi gøre det senere. Der skal nok komme flere folkeafstemninger.

Hvad anbefaler du, at vi skal stemme den 25. maj?

Stem nej! Den vigtigste grund er, at Danmark ved at tilslutte sig domstolen igen vil miste endnu en bid af den selvbestemmelse, som

EU allerede har ædt sig langt ind i, idet det også på dette område vil være sådan, at EU-retten har forrang for national lovgivning.

IT-iværksætter: Kontrolsystemerne gør mig ikke rolig

Thomas, hvorfor er patentdomstolen problematisk?

Jeg er som sådan ikke modstander af et paneuropæisk patentsystem, men 1) der skal være helt adskillelse med patentudstedelsesinstansen og prøvelsesinstansen, 2) det skal sikres, at patentloven overholdes, herunder krav til opfindeshøjde og reglen mod softwarepatenter, og 3) det skal kunne mærkes økonomisk at blive underkendt på et patent, hvis man stævner mange "patentkrænkere", altså et progressivt bødesystem.

Men kan vi da ikke have tillid til domstolen?

"Både eksperter, medier og virk-

somheder vil holde øje med patentdomstolen." Det siger Henrik Sass Larsen. Det gør mig faktisk ikke mere rolig. Det betyder, at hvis Patentdomstolen dømmer helt i skoven, så kan vi appellere til den offentlige mening. Og så kan pressen tage sagen op, og så kan vi ... hvad? Ingenting! Stem nu bare nej. Vi kan altid stemme ja næste gang.

Hvad anbefaler du at vi skal stemme den 25. maj?

Jeg anbefaler et nej. Hvis du er selvstændig eller driver et mindre firma, har du så råd til at falde i kløerne på patentspekulanter? Hvis ikke, tør du så stemme ja den 25. maj? Jeg tør ikke.

Thomas Ammitzbøll-Bach

Morten Blaabjerg

Aktivisten: EU-patentet svækker innovationen

Hvad er din baggrund for at interessere dig for EU's patentreform?

Som filmproducent, og IT-iværksætter i to omgange har jeg ofte skullet forholde mig til rettigheder. Vi har været vidne til en tilsyneladende endeløs ekspansion af immaterielle rettigheder, både ophavsret og patenter. Det er noget skidt, for dybest set er de et onde for vores økonomi og frihed, fordi der er tale om stærkere og stærkere monopoler, som får større og større udbredelse, og hastigt indtager nye områder af samfundslivet, tilsyneladende med vore lovgivere og domstole som alt, alt for villige hjælpere.

Hvad betyder enhedspatentet og patentdomstolen for virksomhederne?

Med enhedspatentet vil større

virksomheder lettere kunne søge og udbrede deres patenter til at gælde i alle EU-landene, imens mindre virksomheder vil have udelt sværere ved det, fordi de har færre ressourcer og kun i mindre omfang kan hyre dyre advokater til at bistå sig med at overskue lovgivningen og markedet. Det bliver alt andet lige vanskeligere at være iværksætter – og lettere for de større virksomheder at trykke de små. Derudover bliver slutbrugeren og forbrugeren ramt, idet virksomhedernes produkter vil blive dyrere, fordi konkurrencen svækkes, når færre virksomheder opnår et større monopol.

Hvilken betydning vil dette få for innovationen?

Indtil nu har vi haft et vist niveau af konkurrence EU-landene imellem. Man har aldrig kunnet vide sig helt sikker som virksomhed på,

om man kunne få patenteret sin opfindelse i andre EU-lande. Med enhedspatentet og patentdomstolen kan større virksomheder lettere eliminere lokal konkurrence. Det kommer til at svække den innovation, der finder sted i Europa, da konkurrencen svækkes. Dette er en direkte trussel imod især iværksættere, der i endnu højere grad end tidligere gøres afhængige af juridisk bistand for at sikre sig, at de ikke uforvarende krænker nogen patenter.

Hvad anbefaler du, at vi skal stemme den 25. maj?

Jeg anbefaler et klart NEJ til EU's patentreform – og en klar stemme på en udvikling, der i det mindste sætter ekspansionen af immaterielle rettigheder på stand-by for en stund, og måske kan blive begyndelsen til en ny kurs for Danmark og for Europa.

Juristen:

Patentdomstolen er udenfor normal politisk kontrol

Hvad betyder det for retssikkerheden, hvis Danmark tilslutter sig patentdomstolen?

Det er sagsøgeren, der vælger hvor, geografisk, en sag skal anlægges. Dette kan gøres ud fra overvejelser om, hvad der er besværligt eller dyrt for modparten, og det stiller den sagsøgte dårligt. Firmaer med hovedmarked i et eller nogle få europæiske lande er tvungne til at tage kampen op i fremmede retssale ude i Europa, idet resultatet har retskraft i Danmark.

Danske virksomheder behøver i dag kun at forholde sig til en brøkdelen af de patenter (nemlig de danske), som man ved tilslutning skal forholde sig til (nemlig de langt flere europæiske). Bliver et mindre hjemmemarkedsfirma alligevel sagsøgt, kan de forsvare sig på dansk ved almindelige domstole, indenfor det normale retssystem.

Men med EU-patentdomstolen, vil domme kun kunne appelleres internt EU-patentdomstolens system. Domme vil ikke kunne ap-

PELLERES til en uafhængig domstol såsom Højesteret eller den normale EU-domstol. Det er altså – i modsætning til fx det amerikanske patentsystem – et parallelt retssystem, der er tale om, og ikke et der er i tilslutning til de eksisterende retsinstanser.

Patentdomstolen kører i det hele taget efter retsplejeregler udenfor normal juridisk og politisk kontrol. Advokatrådets og Danske Advokaters talsmand Jacob Krarup Nielsen er da også betænkelig ved retssikkerheden.

Hvilke store ændringer for, hvad der kan patenteres, medfører patentdomstolen?

I dag er softwarepatenter ulovlige i Danmark. Det er de teknisk set også i det nuværende fælles europæiske patentsystem. Men på trods af bestemmelserne i den Europæiske Patentkonventions artikel 52 om at "programmer til computere" ikke kan patenteres, så vurderer EU-kommissionen, at der indenfor Den europæiske

Patentmyndighed, det allerede eksisterende europæiske patentsamarbejde, allerede for 10 år siden havde udstedt 30.000 såkaldt "software-relaterede" patenter – og tallet er i dag formentlig tredoblet. Det drejer sig fx om patenter hvorunder bestemt software afvikles på en computer, der kan ligge i en kopimaskine eller en mobiltelefon. Reelt er der altså tale om softwarepatenter, som ved et ja til patentdomstolen også vil gælde i Danmark.

En lignende glidning ses i "Det bioteknologiske Patentdirektiv", der giver mulighed for at patentere livsformer, som i henhold til Europarådets anbefaling ikke bør patenteres. Men der er allerede udtaget patenter på bakterieresistente grøntsager og undersøgelsesmetoder til kræftpatienter. Disse tendenser kan forstærkes, da systemet til dels lever af patentgebyrer og retsafgifter.

Softwarepatenter er betænkelige, fordi de hindrer programmører i at arbejde frit, på lignende måde, som en digter vil hindres i

Thorkil Sohn

sit arbejde, hvis der var patenter på visse ord og vendinger. Patenter på livsformer er betænkelige, fordi de kan ende med at monopolisere livsvigtig medicin og endda helt bogstaveligt talt det daglige brød, hvis der fx bliver patenteret kornsorter.

Der kommer jo en dansk afdeling af patentdomstolen. Hvad vil de betyde?

Forligspartierne i Folketinget har vedtaget at anmode om en dansk første instans af patentdomstolen.

To af de tre dommere, der vil dømme i sager ved den danske afdeling skal være udenlandske. Det vil betyde udgifter til simultantolkning, oversættelser af en række dokumenter og bilag, samt til rejser. Nogle af disse udgifter

kan virksomhederne få dækket, men det betyder så at de danske skatteydere skal betale i stedet.

Og det betyder samtidig, at man ikke er garanteret at kunne føre sagen på dansk – heller ikke selv om begge parter er danske virksomheder – fordi de udenlandske også skal kunne forstå hvad der bliver sagt.

Gælder det så ikke om at komme med, så vi kan præge udviklingen?

Patentdomstolen er ikke en demokratisk institution, som vi kan påvirke politisk. Og der er ingen grund til at forhaste sig – vi kan til hver en tid beslutte, at vi alligevel vil tilslutte sig patentdomstolen, hvis vi finder ud af, at det er en ulempe at stå udenfor. Men hvis man først har sagt ja, har man

ingen mulighed for at komme ud igen.

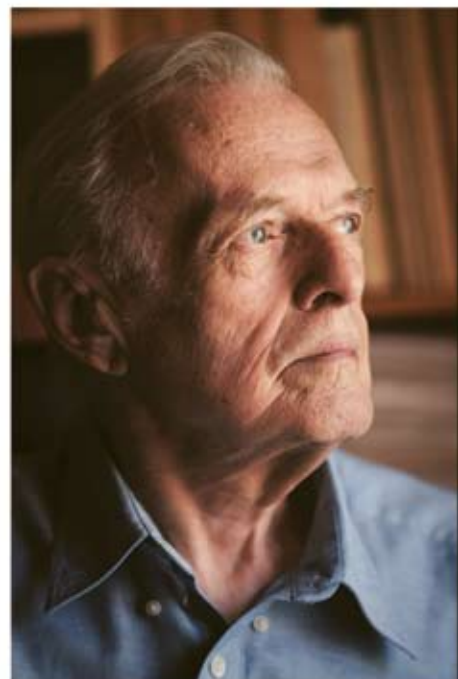
Hvis vi siger nej, afskærer det ikke danskere og danske virksomheder fra at benytte enhedspatentet og patentdomstolen. Det forekommer derfor vanskeligt at dokumentere, at det vil koste arbejdspladser at stå udenfor.

Hvad anbefaler du, at vi skal stemme den 25. maj?

Vi skal stemme nej. Det er en meget alvorlig afgivelse af suverænitæt at overlade til fremmede domstole at afsige domme, som har virkning på dansk grund og for danske personer.

Ib Christensen

Parlamentarikerer: Grundlæggende handler det om selvbestemmelse

Kan du beskrive patentdomstolen ganske kort?

Med EU's vanlige sans er man ved at opbygge et vældigt bureaukrati, idet patentdomstolen får hovedsæder både i London, Paris og München.

Oprettelsen af et stort patentområde i EU vil give besparelser for virksomhederne, men den besparelse vil danske virksomheder jo opnå uanset om Danmark er med i institutionen eller ej.

Enhedspatentet vil betyde at flere patenter gælder i Danmark?

Ja, en voldsom forøgelse af patentregimet er præcist, hvad man kan vente sig. Det flugter nemlig med den protektionisme, der er så udpræget i EU – tænk bare på

landbrugspolitikken og misbruget af antidumpingvåbnet for at holde industri-konkurrenter ude fra EU's marked. Dertil kommer de titusinder af lobbyister i EU, der nok skal vide at udnytte patentdomstolen til monopolistiske formål.

Er patentdomstolen ikke en fordel for små og mellemstore virksomheder?

Nej – små danske virksomheder risikerer at blive trynet af pengestærke store virksomheder, f.eks. ved at blive retsforfulgt i et vilkårligt EU-land, f.eks. i Rumænien eller Bulgarien.

Italien og Spanien har sagt nej til patentdomstolen, fordi kun engelsk, fransk og tysk anerkendes som sprog ved domstolen. De små lande, Danmark inklusive,

har for længst opgivet at hævde deres sprogs rettigheder ved EU-institutionerne.

Hvad anbefaler du, at vi skal stemme den 25. maj?

Stem nej! Patentspørgsmålet er kompliceret, men på grund af sin begrænsning langt mindre kompliceret end de EU-traktater og euroen, som danske vælgere har taget stilling til med en i europæisk sammenhæng imponerende grad af viden. Grundlæggende handler det om Danmark selv skal bestemme eller overlade bestemmelsesretten til en overnational myndighed, vi reelt ingen indflydelse har på. Og hvor alt tyder på, at den vil administrere sin magt imod danske interesser.

RETSFORBUNDET KORT FORTALT

- Retsforbundet er et politisk parti, der har været en aktiv del af dansk politik, siden partiet blev stiftet 21. oktober 1919.
- Vores politik er inspireret af den amerikanske økonom Henry George.
- Vi har kollektiv ledelse, der består af 7 demokratisk valgte medlemmer.
- Vi sad i Folketinget i de fleste perioder fra 1924 til 1981.
- I begyndelsen var det meningen, at vi ville skabe en fri, politisk forening og ikke et parti – deraf navnet.
- Vi er stadig en del af Folkebevægelsen mod EU.

RETSFORBUNDETS VÆRDIER

Retsforbundets vision er at skabe et samfund, der er baseret på størst mulig personlig frihed. Et samfund hvor vi alle har de bedste muligheder for selv at forme vores egen tilværelse.

Vi mener, at vi alle har lige stor ret til at være her, og at alle bør have lige adgang til job, uddannelse og bolig.

Vi ønsker et samfund, hvor vi beskytter klimaet, naturen og dens ressourcer. Et samfund hvor vi alle har et fælles ansvar for vore medmennesker og den verden, vi lever i.

Vi kan skabe et samfund med lige muligheder for alle, men det kræver en retfærdig fordeling af vore fælles værdier; både de værdier naturen giver os, og de værdier vi mennesker har skabt og skaber i fællesskab.

RETSFORBUNDET
- Danmarks bæredygtige parti

Retsforbundet

Lyngbyvej 42
2100 København Ø
info@retsforbundet.dk
Tlf. 51 20 44 63

www.retsforbundet.dk
www.facebook.com/retsforbundetdk
www.twitter.com/retsforbundet

